

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

JASIONA

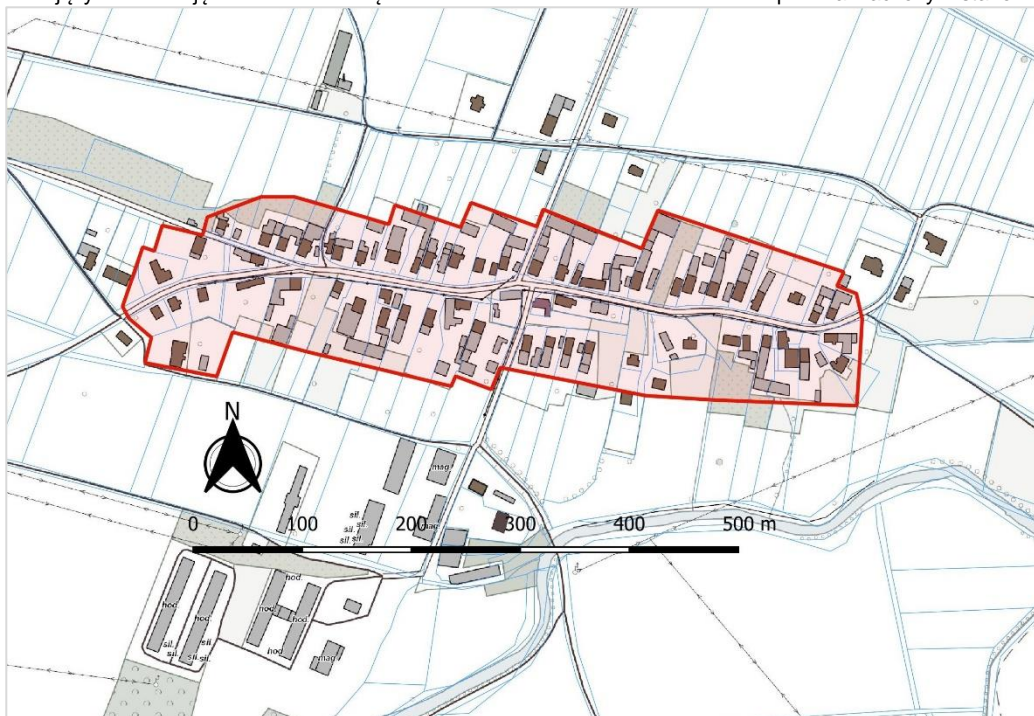
1. Nazwa

UKŁAD RURALISTYCZNY

2. Czas powstania

pocz. XIV w.

8. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

4. Adres

obszar wsi

dz. nr

5. Przynależność administracyjna

Województwo OPOLSKIE

Powiat PRUDNICKI

Gmina LUBRZA

6. Formy ochrony

Nr rejestru zabytków:

MPZP:

8. Historia, opis i wartości

Wieś Jassona wzmiankowana w źródłach w 1233 roku. W 1484 roku, pojawia się pod nazwą Jassen. Wieś lokowana, o regularnym układzie siedliska wiejskiego w formie ulicówki obustronnie zabudowanej oraz niwowo-łanowym układzie rozłogów. Historycznie niewielka wieś, licząca mniej niż 20 kmieci i zagrodników i taka pozostała do dzisiaj. Prawdopodobnie około XVIII wieku, na południe od zabudowy wsi (nad rzeką Prudnik), powstał zespół zabudowy gospodarczej (młyn). Drugim obiektem przemysłowym w osiedlu była cegielnia położona przy szosie Prudnik – Dytmarów. Oprócz wymienionych obiektów została wybudowana w 1779 roku drewniana szkoła, a od 1908 roku – murowana, oraz w 1900 roku niewielki kościół. Większość zachowanej zabudowy zagrodowej pochodzi z 2 połowy XIX i początków XX wieku.

Zabudowa wsi o regularnym układzie siedliska wiejskiego w formie ulicówki obustronnie zabudowanej oraz niwowo – łanowym układzie rozłogów. Składa się z zagród w których wyróżniają się piętrowe budynki mieszkalne i mieszkalno – gospodarcze, w większości ustawione szczytem do ulicy. Budynki nakryte wysokimi dwuspadowymi lub naczółkowymi dachami. Obszerne stodoły zamykają wewnętrzny podwórzec, zaś budynki mieszkalne i gospodarcze sytuowane są w pierwszej linii zabudowy i w rzucie tworzą zagrody w rzucie literę „L” lub „U”. Przez wieś w kierunku wschód – zachód przebiega brukowana droga.

Cenny układ zabudowy o zwartej i uporządkowanej strukturze urbanistycznej, mimo pojedynczych obiektów współczesnych, dobrze zachowany jest historyczny charakter miejscowości o wyróżniających się wartościach zabytkowych.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Bardzo dobrze zachowany układ przestrzenny: czytelny układ tradycyjnych zagród, budynki w niewielkim stopniu przekształcone. Stan techniczny zróżnicowany, w zależności od użytkowania obiektu (nieużytkowane popadają w ruinę), część budynków zmodernizowana. Najstarsze i najcenniejsze budynki zagrożone rozbiórkami ze względu na zły stan techniczny.

Zachowanie charakterystycznych elementów: utrzymania linii i skali zabudowy, brył budynków (szczytowe usytuowanie, kąty nachylenia połąci dachowych, brak wysuniętych w szczytach okapów, dachówka w kolorze ceglającym), tradycyjną kolorystykę dachów, elewacji (kolorystyka naturalnego tynku, ściany bielone, ewentualnie pastelowe). W przypadku złego stanu zachowania poszczególnych obiektów dopuszczenie do wymiany substancji budowlanej z zachowaniem w/w wytycznych. Należy zachować brukowaną drogę.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Iwona Solisz

listopad 2020r.

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków